

Kinnulan kunnan konserniohje
Kunnanhallitus 5.11.2018
Valtuusto xx.12.2018

Sisällysluettelo

1 Johdanto	3
2 Konserniohje	3
2.1 Kuntastrategiasta ja omistajapolitiikasta	3
2.2 Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite	4
2.3 Soveltamisala	4
2.4 Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen	5
2.5 Konserniohjeen sitovuus	5
2.6 Kunnan toimielinten ja viranhaltijoiden toimivallan jako	6
2.6.1 Valtuusto	6
2.6.2 Konsernijohto	6
2.6.2.1 Kunnanhallitus	6
Konsernijaosto	7
2.6.2.2 Kunnanjohtaja ja tekninen johtaja	7
2.7 Kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus	7
2.8 Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen	7
2.8.1 Tietojenantovelvollisuus	7
2.9 Kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaaminen	8
2.10 Velvollisuus hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa	9
2.11 Konsernin sisäiset palvelut	9
Konsernin sisäiset hankinnat	9
Kunnan toiminta markkinoilla	10
Rahoitus, sijoittaminen ja takausten antaminen	10
Henkilöstöpolitiikka	10
2.12 Kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen	10
2.13 Kunnan tytäryhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamistapa	11
2.14 Tiedottaminen	11
2.15 Kuntakonsernin tarkastus	11
2.15.1 Tilintarkastus	11
2.15.2 Tarkastuslautakunta	12
2.15.3 Sisäinen tarkastus	12
2.16 Konserniohjeen voimaantulo ja päivittäminen	12

Kinnulan kunnan konserniohje

1 Johdanto

Kuntalaki edellyttää, että kunnilla on jatkossa yksi kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista, myös omistajapolitiikasta. Lisäksi talousarviossa päätetään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden lyhyen aikavälin tavoitteista, joilla kuntastrategiaa toteutetaan. Valtuusto päättää omistajapolitiittisista periaatteista ja hyväksyy konserniohjeet.

Kuntalain 47 §:ssä on määritelty konserniohjeen vähimmäisisältö. Konserniohjeessa annetaan tarpeelliset määräykset ainakin:

- 1) kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelusta ja ohjauksesta;
- 2) konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestämisestä;
- 3) tiedottamisesta ja kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaamisesta;
- 4) velvollisuudesta hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa;
- 5) konsernin sisäisistä palveluista;
- 6) kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanosta ja nimittämisestä;
- 7) kunnan tytäryhteisöjen hyvästä hallinto- ja johtamistavasta.

2 Konserniohje

2.1 Kuntastrategiasta ja omistajapolitiikasta

Kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon muun muassa omistajapolitiikka. Kuntastrategian ja omistajapolitiikan tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kuntakonsernin rakenteeseen ja tehtävien toteuttamiseen.

Omistajapolitiikan sisältävä kuntastrategia on kunnan johtamisen väline. Omistajapolitiikalla linjataan muun muassa se, missä kunnan on pitkällä tähtäimellä perusteltua olla mukana omistajana ja sijoittajana ja mitä kunta omistajuudella tavoittelee. Kunta strategiassa voidaan myös asettaa pitkän tähtäimen kehittämistavoitteita tytäryhteisöille. Strategisten tavoitteiden perusteella talousarviossa asetetaan vuosittaiset tavoitteet. Strategiassa asetettujen tavoitteiden seurannasta tulee päättää sen hyväksymisen yhteydessä. Konsernijohton tulee omistajaohjauksen ja eri vuorovaikutuksen keinoin viestiä yhtiöitä koskevat talouden ja toiminnan tavoitteet tytäryhteisöille, jotta ne voivat toiminnassaan edistää kuntastrategiassa ja talousarviossa sille asetettujen tavoitteiden toteutumista. Yhteisön tulee siten omaa strategiaa ja liiketoimintasuunnitelmaa laatiessa ottaa huomioon kuntastrategiassa yhteisölle asetetut tavoitteet. Aktiiviseen omistajaohjaukseen kuuluu aktiivinen vuoropuhelu tytäryhteisön kanssa yhteisön tavoitteista ja odotuksista.

2.2 Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Kunnan konserniohjeella luodaan puitteet omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeen tavoitteena on yhdenmukaistaa ohjauksen menettelytapoja ja tehostaa kuntakonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kuntakonsernia ja kunnan muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kuntakonsernin kokonaisuus huomioon ottaen.

2.3 Soveltamisala

Konserniohje koskee kuntaa ja sen tytäryhteisöjä. Kuntayhtymissä ja kunnan osakkuusyhteisöissä kunnan edustajien tulee pyrkiä siihen, että kunnan konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä. Kuntalain 6 §:n mukaan kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt ja säätiöt, joihin kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta.

Käsitteet tytäryhteisö ja osakkuusyhteisö:

Kunnan tai kuntayhtymän tytäryhteisöllä tarkoitetaan niitä osakeyhtiöitä, kuntayhtymiä, liikelaitoskuntayhtymiä, yhdistyksiä, muita yhteisöjä ja säätiöitä, joissa kunnalla tai kuntayhtymällä yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräysvalta.

Osakkuusyhteisö on omistusyhteisyhteisö, jossa konserniyhteisöllä yksin tai yhdessä muiden samaan kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on huomattava vaikutusvalta liiketoiminnan ja rahoituksen johtamisessa, mutta joka ei kuulu kuntakonserniin. Jollei kunta muuta näytä, omistusyhteisöä pidetään osakkuusyhteisönä, jos kuntakonsernilla on vähintään viidesosa ja enintään puolet omistusyhteisyhteisön osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä. Ääniosuutta laskettaessa ei oteta huomioon mahdollisia äänestysrajoituksia eikä osakkuusyrittelyllä itsellään tai sen tytäryrityksellä olevia ääniä.

Huomattava vaikutusvalta merkitsee sitä, että konserniyhteisöllä on mahdollisuus vaikuttaa toisen yhteisön taloudellisten ja operatiivisten päätösten tekemiseen, mutta sillä ei ole kuitenkaan konsernisuhteelle ominaista määräysvaltaa. Huomattava vaikutusvalta voi puuttua yli viidesosan ääniosuudesta huolimatta esimerkiksi silloin, kun kaikki muut osakkeet tai osuudet omistaa yksi taho tai omistus on tarkoitettu vain lyhytaikaiseksi.

Kinnulan kuntakonserniin kuuluu yhteensä tytäryhteisöinä kaksi kiinteistö- tai asuntoyhtiötä. Kuntayhtymäosuuksia Kinnulan kunnalla on neljässä kuntayhtymässä. Edellisten lisäksi kunta on osakkaana yhdeksässä yhteisössä, jotka konsernia tarkastettaessa määritellään osakkuusyhteisöiksi (5) ja omistusyhteisöiksi (4 kpl).

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt			
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistusosuus	Konsernin omistusosuus
Tytäryhteisöt			
Kinnulan Vuokratalot Oy	Kinnula	100 %	100 %
Kiinteistö Oy Kinnuskeskus	Kinnula	55,6 %	55,6 %
Kuntayhtymät			
Keski-Suomen sairaanhoitopiiri	Jyväskylä	0,99 %	0,99 %
Äänekosken ammatillisen koulutuksen ky	Äänekoski	2,87 %	2,87 %
Keski-Suomen Liitto	Jyväskylä	0,49 %	0,49 %
Yhdistelemättömät kuntayhtymät			
Keski-Pohjanmaan Liitto	Kokkola		
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt			
Asunto Oy Kinnulan Kinnulantori	Kinnula	35,19 %	
Asunto Oy Kinnulan Mikonkuja	Kinnula	41,01 %	
Asunto Oy Kinnulan Honkalinna	Kinnula	20,00 %	
As Oy Kinnulan Myllymäki	Kinnula	41,69 %	
Yhdistelemättömät muut omistusyhteisöt			
Kehittämissyhtiö Witas Oy	Viitasaari	13,70	
Suomenselän Lentokenttä Oy	Kivijärvi	3,52	
Pohjoisen Keski-Suomen Verkkopalvelut Oy	Karstula	6,51	
Sammakkokangas Oy	Saarijärvi	5,99	

Taulukko 1. Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt vuoden 2017 konsernitilinpäätöksessä

Taulukko kunnan tytäryhteisöistä, kuntayhtymäosuuksista ja osakkuusyhteisöistä päivitetään vuosittain konsernitilinpäätöksen laatimisen yhteydessä.

2.4 Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

Valtuusto päättää kuntalain 14 §:n mukaisesti konserniohjeesta. Konserniohje käsitellään ja hyväksytään kunnan tytäryhteisöjen yhtiökokouksessa ja hallituksessa sekä muiden kunnan määräysvallassa olevien yhteisöjen vastaavissa toimielimissä. Konserniohje lähetetään tiedoksi myös yhdistelemättömien yhteisöjen hallituksille. Konserniohjeen käsittelyä koskeva yhtiön toimielimen pöytäkirjanote tulee toimittaa kuntaan.

2.5 Konserniohjeen sitovuus

Kuntakonsernissa hyväksytyjä konserniohjeita noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta pakottavasta lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä, sopimuksista tai säännöistä muuta johdu.

Käyttäessään omistajaohjausta kunta ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate).

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on ilmoitettava ristiriidasta välittömästi kirjallisesti kunnan keskushallintoon sekä kunnanjohtajalle.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

2.6 Kunnan toimielinten ja viranhaltijoiden toimivallanjako

2.6.1 Valtuusto

- Määrittelee ja hyväksyy kunnan ja kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä kunnan omistajapolitiikan linjaukset.
- Hyväksyy konserniohjeen.
- Nimeää kunnan edustajat kuntayhtymien valtuustoihin ja hallituksiin.

2.6.2 Konsernijohto

Konsernijohto on määritelty kunnan hallintosäännössä (§ 21). Kinnulan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja.

2.6.2.1 Kunnanhallitus

Kunnanhallitus (hallintosääntö § 22):

- vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle
- vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan
- määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisesta työnjaosta
- arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa
- käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset konserninhojauksen ja sisäisen valvonnan jaoston sekä valtuuston puheenjohtajiston kanssa
- vastaa tytäryhtiöiden hallitusten jäsenten nimitysprosessista
- nimeää kunnan ehdokkaat tytäryhtiöiden hallituksiin
- antaa yhtiökokousedustajalle omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet

Konsernijaosto (hallintosääntö 22 §):

Kinnulan kunnassa ei ole erillistä konsernijaostoa, mutta hallintosäännössä on varauduttu tarvittaessa konsernijaoston perustamiseen ja sille on määritelty seuraavat tehtävät:

- seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä kunnanhallitukselle
- antaa kunnan ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa

2.6.2.2 Kunnanjohtaja ja tekninen johtaja

Kunnanjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa hänen ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Teknisen toimialan viranhaltijan tehtävänä on aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa hänen ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

2.7 Kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus

Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohto neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on kuntakonsernin kokonaisedun mukaista. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Tytäryhteisöjen hallitus vastaa asianmukaisen taloudenhoidon järjestämisestä. Konsernijohto pyrkii tukemaan asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Kunnan talousarviossa ja –suunnitelmassa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin taloudelliset vastuut ja velvoitteet. Tätä varten tytäryhtiöiden hallitusten tulee toimittaa kuntaan sen edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelmista sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Tämän vuoksi tulee toimittaa tietoja mm. tulevista konserni- ja yhtiöjärjestelyistä, merkittävistä muutoksista mainittujen yhteisöjen liiketoiminnassa ja toimialassa sekä merkittävistä sitoumuksista konsernijohtoon tarkemmin määrittelemällä tavalla.

2.8 Konserninvalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen

2.8.1 Tietojenantovelvollisuus

- 1) Kunnan tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot (KuntaL 116 §). Tietojenantovelvollisuus koskee tilinpäätösasiakirjoihin sisältyvien tietojen lisäksi sellaisia tietoja, jotka ovat merkittäviä kuntakonsernia tarkasteltaessa (esim. suuri luototappio, vahingonkorvausvastuu tms.)

- 2) Osakkuusyhteisön tulee antaa tarpeelliset tiedot viimeksi laaditusta tilinpäätöksestään (KpitoL 6. luku, 14 §).
- 3) Tiedot tulee toimittaa Kinnulan kunnalle siten, että konsernitilinpäätös on mahdollista laatia säädetyssä ajassa. Kuntalain 113 §:n mukaan kunnanhallituksen on laadittava tilikauden tilinpäätös (sisältäen konsernitilinpäätöksen) seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä. Kunnan tilikausi on kalenterivuosi, joten tiedot tulee toimittaa viimeistään helmikuun loppuun mennessä.
- 4) Talousjohto voi tarvittaessa antaa erillisiä ohjeita tietojen antamistavasta, lomakepohjista ym.

Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhtiöiden toiminnan tuloksellisuutta. Tytäryhteisöjen tulee antaa seurantaan varten puolivuositilinpäätökset sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä. Tytäryhteisöllä tulee olla tätä varten riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet. Todennäköisesti realisoituvasta riskistä on raportoitava viipymättä konsernijohtolle.

Kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tilikauden tulee olla kalenterivuosi ellei tästä poikkeamiseen ole erityistä syytä. Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä tulee noudattaa soveltuvaa yhteisöoikeudellista lainsäädäntöä, kirjanpidon mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätössäännöksiä, kuntalain mukaisia konsernisäännöksiä sekä hyvää kirjanpitoa.

Konsernijohto tai muu konsernijohtoon määrittelemä taho (esim. talousjohto) voi antaa tarkemmat ohjeet konsernitilinpäätöksen laatimiseksi tarvittavista tiedoista ja mahdollisista tiedonantopohjista tilinpäätös- ja toimintakertomustietojen ilmoittamisessa.

Hallitusten kokouspöytäkirjat tulee toimittaa konsernijohtolle (kunnanjohtaja) tiedoksi viikon sisällä kokouksen pitämisestä.

2.9 Kunnan luottamushenkilöiden tiedonsaantioikeuden turvaaminen

Kunnan luottamushenkilöllä on oikeus saada kunnan viranomaisilta sen hallussa olevia tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, joita luottamushenkilö pitää toimiessaan tarpeellisina ja jotka viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaan eivät vielä ole julkisia ja jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Tietopyyntö esitetään kirjallisesti konsernijohtolle (kunnanjohtaja). Tietojensaantioikeudessa on kuitenkin huomioitava kulloinkin voimassaoleva osakeyhtiölaki.

Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamia tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten. Asiakirjoihin tulee merkitä, mikäli ne ovat salassa pidettäviä.

2.10 Velvollisuus hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa

Yhteisön hallituksen/puheenjohtajan/toimitusjohtajan on hankittava asian valmisteluvaiheessa kirjallinen kunnan/konsernin johdon kanta seuraaviin toimenpiteisiin:

- tytäryhteisön perustaminen
- yhteisön toiminta-ajatuksen, toiminnan tai juridisen rakenteen muuttaminen
- asioihin, jotka olennaisilta osiltaan poikkeavat kuntastrategiassa ja talousarviossa tytäryhteisölle asetetuista tavoitteista
- hallituksen yhtiökokoukselle tekemästä voitonjakoehdotuksesta
- yhtiöjärjestyksen sääntöjen muuttaminen
- toimitusjohtajan palkkausjärjestelmä ja sen muutokset
- pääomarakenteen muuttaminen
- toimintaan nähden merkittävät investoinnit
- varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen vain epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus
- kiinteistö- ja yrityskaupat
- toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen
- merkittävä lainanotto ja –anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiötä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen taikka niiden ehtojen muuttaminen
- johdannaisinstrumenttien käyttö
- muuhun kuin yhtiön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenten välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimukseen perustuvista oikeuksista luopuminen
- periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset, merkittävät henkilöpoliittiset ratkaisut
- yhtiön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen

Tiedonsaantiin ja säännölliseen yhteydenpitoon kunnan ja kuntakonserniin kuuluvien yhtiöiden/yhteisöjen kesken suositellaan säännöllisiä yhteisiä tapaamisia konsernijohdon ja hallitusten edustajien (+isännöitsijä) kanssa vähintään joka toinen vuosi. Näiden tapaamisten aikana käydään läpi mm. yhtiön/yhteisön tilannekatsaus, sisäisen valvonnan taso, riskit jne.

2.11 Konsernin sisäiset palvelut

Konsernin sisäiset hankinnat

Hankintalainsäädäntö edellyttää, että kuntien ja kuntayhtymien on kilpailutettava hankintansa. Myös julkishallintoon kuuluvan muun oikeushenkilön kuten kunnan omistaman yhtiön, tulee kilpailuttaa hankintansa. Lähtökohtaisesti myös kahden hankintayksikön väliset hankinnat on kilpailutettava. Konsernin sisäisiä hankintoja suunniteltaessa tulee hankintasäännösten asettamat reunaehdot ottaa huomioon.

Kunnan toiminta markkinoilla

Kuntalain 126 §:n mukaan kunnan hoitaessa 7 §:ssä tarkoitettua tehtävää kilpailutilanteessa markkinoilla, sen on annettava tehtävä osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi (yhtiöittämisvelvollisuus). Siitä, milloin kunnan ei katsota toimivan kilpailutilanteessa markkinoilla, säädetään 126 §:n 2 momentissa.

Rahoitus, sijoittaminen ja takausten antaminen

Kuntalain 129 §:n mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen liittyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla. Vakuuksien arvon valvontaa tulee lisätä, säännöllistää ja kohdentaa. Vastuu valvonnasta kuuluu vakuuden myöntäjälle. Myös velallisella on velvoite oma-aloitteisesti tiedottaa takaajaa velan vakuutena olevan pantin mahdollisesta arvon alenemisesta.

Kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, jos yhteisö kuuluu kuntakonserniin tai se on kuntien tai kuntien ja valtion yhteisessä määräysvallassa.

Henkilöstöpolitiikka

Konsernin tytäryhteisöjen on toiminnassaan noudatettava soveltuvin osin kunnan henkilöstöpolitiikan (henkilöstöohjelma) periaatteita. Etenkin harkinnanvaraisten työsuhteen etujen myöntämisessä tytäryhteisöjen on noudatettava kunnan käytäntöä.

2.12 Kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen

Hallintosäännössä määritelty toimielin päättää hallitusjäsen/ehdokkaiden nimeämisestä tytäryhteisöjen hallituksiin. Hallitusjäsen ehdokkaiksi tulee nimetä ja valita tasa-arvolainmukaisesti tasapuolisesti naisia ja miehiä. Tytäryhteisöjen hallitukseen nimetään kuntakonsernin ulkopuolisia henkilöitä, mikäli se on kuntakonsernin kokonaisedun näkökulmasta perusteltua.

Tytäryhteisöjen hallituksella tulee kollektiivina olla toimialan tuntemuksen lisäksi riittävä liiketoiminnan ja talouden osaaminen (Kuntal 47 §) sekä kyky ohjata toimitusjohtajaa yhteisölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Kunnan edustajan tulee valvoa toiminnassaan Kinnulan kunnan ja kuntalaisten etua sekä yhdenvertaisuusperiaatteen toteutumista. Kunnan tulee huolehtia edustajiensa perehdyttämisestä hallitustoimintaan ja konserniohjeen sisältöihin sekä pitää säännöllisesti huolta edustajan osaamisen ajantasaisuudesta. Koulutuksen järjestämisestä vastaa keskushallinto.

2.13 Kunnan tytäryhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamistapa

Tytäryhteisöjen hallituksissa ja yhtiökokouksissa noudatetaan hyvää hallinto- ja johtamistapaa.

2.14 Tiedottaminen

Kuntalain 29 §:n mukaisesti kunnan on tiedotettava kunnan toiminnasta asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Kunnan toiminta käsittää kunnan ja kuntakonsernin, kunnan osallistumisen yhteistoimintaan tai muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan.

Yhteisön tai säätiön on annettava tiedotusta varten kunnan keskushallintoon tiedotuksesta vastaavan viranhaltijan ohjeiden mukaiset tiedot. Ennen tietojen antamista yhteisön tai säätiön on arvioitava, voidaanko tiedot antaa aiheuttamatta yhteisölle haittaa.

Yhteisön tai säätiön on myös oma-aloitteisesti tiedotettava toiminnastaan ja taloudestaan. Yhteisön tai säätiön on informoitava kuntaa ennen merkittävän asian julkiseksi tuloa. Yhteisön tiedottamisen on tuettava konsernin asettamia tavoitteita.

Yhteisöjä koskevasta tiedotuksen tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä vastaa yhteisön puolesta hallitus ja toimitusjohtaja sekä kunnan puolella kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa yhteisöjä koskevissa asioissa tulee huomioida kunnan yleiset tiedotusperiaatteet sekä julkisuus- ja salassapitosäännökset.

2.15 Kuntakonsernin tarkastus

2.15.1 Tilintarkastus

Kunnan tytäryhteisön tilintarkastajaksi valitaan kunnan tilintarkastusyhteisö. Kaikkiin kunnan tytäryhteisöihin tulee valita tilintarkastaja, vaikka yhteisöä koskevat säännökset sallisivat myös toiminnantarkastajan valitsemisen. Asia tulee huomioida yhtiöjärjestyksessä.

Tilintarkastuslain 2 §:n (tilintarkastusvelvollisuus) yhteisöissä ja säätiöissä on valittava tilintarkastaja ja toimitettava tilintarkastus sen mukaan kuin tilintarkastuslaissa säädetään. Jollei muussa laissa toisin säädetä, tilintarkastaja voidaan jättää valitsematta yhteisössä, jossa sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella on täytynyt enintään yksi seuraavista edellytyksistä:

- 1) taseen loppusumma ylittää 100 000 euroa;
- 2) liikevaihto tai sitä vastaava tuotto ylittää 200 000 euroa; tai
- 3) palveluksessa on keskimäärin yli kolme henkilöä.

Tilintarkastaja voidaan myös jättää valitsematta toimintaansa aloittavassa yhteisössä, jolla ei vielä ole 2 momentissa tarkoitettuja tilikausia, jollei ole ilmeistä, ettei edellytyksiä tilintarkastajan valitsematta jättämiseen ole.

Tilintarkastaja on kuitenkin aina valittava yhteisössä, jonka pääasiallisena toimialana on arvopapereiden omistaminen ja hallinta ja jolla on kirjanpitolain 1 luvun 8 §:ssa tarkoitettu huomattava vaikutusvalta toisen kirjanpitovelvollisen liiketoiminnan tai rahoituksen johtamisessa.

Jos yhteisöllä tai säätiöllä ei ole 1, 2 tai 3 momentin mukaista velvollisuutta valita tilintarkastajaa, yhtiöjärjestyksessä, yhtiösopimuksessa tai säännössä voidaan määrätä tilintarkastuksen toimittamisesta (12.8.2016/622).

Yhdistyslain 38 a § (16.7.2010/678) mukaan yhdistyksellä on oltava toiminnantarkastaja, jos yhdistyksellä ei ole tilintarkastajaa. Jos valitaan vain yksi toiminnantarkastaja, on lisäksi valittava varatoiminnantarkastaja, johon sovelletaan, mitä toiminnantarkastajasta säädetään.

Tilintarkastajalla on oikeus salassapitoa koskevien säännösten estämättä saada kuntakonserniin kuuluvilta yhteisöiltä ja säätiöiltä tiedot sekä nähtäväkseen asiakirjat, joita hän pitää tarpeellisina tarkastustehtävän hoitamiseksi (KuntaL 124 §).

2.15.2 Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnalla on oikeus pyytää ja saada tytäryhteisöiltä tietoja valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisen ja kuntakonsernin tuloksellisuuden arviointia varten. Tarkastuslautakunta voi kutsua tytäryhteisön toimielimen jäsenen tai palveluksessa olevan henkilön kuultavaksi lautakunnan kokoukseen. Tarkastuslautakunnan jäsen ei saa paljastaa haltuunsa saamaa salassa pidettävää tietoa sivulliselle.

2.15.3 Sisäinen tarkastus

Sisäisellä tarkastuksella on oikeus pyytää ja saada tytäryhteisöiltä ja osakkuusyhteisöiltä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi- ja kehittämistoiminnan sekä muun tarkastustoiminnan edellyttämät tiedot. Sisäisellä tarkastuksella on oikeus tarkastaa tytäryhteisön toimintaa ja taloutta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseen liittyviä prosesseja. Sisäisen tarkastuksen henkilöstö ei saa paljastaa sivulliselle haltuunsa mahdollisesti saamaansa salassa pidettävää tietoa.

2.16 Konserniohjeen voimaantulo ja päivittäminen

Konserniohjeet tulevat voimaan 1.1.2019 alkaen. Konserniohje koskee jo vuoden 2018 tietojenantovelvollisuutta. Ohjeet tulee hyväksyä tytäryhteisöjen hallituksissa tai vastaavissa toimielimissä lähettää tiedoksi merkintää varten myös yhteisöille, joissa kunnalla on osaomistajuus.

Ohjeiden noudattamista valvoo kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Kunnanhallitus voi antaa ohjetta koskevia tarkempia menettelytapaohjeita.

Konserniohje päivitetään vuosittain kunnan ja konsernitilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä.